

Zarządzenie nr 1/20/21

Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Kuczkach Kolonii

z dnia 1 września 2020 roku

w sprawie: wprowadzenia Regulaminu funkcjonowania Publicznej Szkoły Podstawowej w Kuczkach Kolonii w czasie epidemii COVID - 19

Działając na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1389), Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1386) oraz wytycznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r., zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam Regulaminu funkcjonowania Publicznej Szkoły Podstawowej w Kuczkach Kolonii w czasie epidemii COVID - 19, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły do zapoznania się z regulaminem i bezwzględne przestrzegania jego zapisów.

§ 3

Zobowiązuję wychowawców klas do zapoznania rodziców i uczniów z niniejszym regulaminem i egzekwowania jego przestrzegania.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i wraz z załącznikiem nr 1 zostaje opublikowane na stronie internetowej szkoły.

Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Kuczkach Kolonii

*Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 1/20/21
Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Kuczkach Kolonii
z dnia 1 września 2020 roku*

**Regulamin funkcjonowania Publicznej Szkoły
Podstawowej w Kuczkach Kolonii w czasie epidemii
COVID-19**

Spis treści

- I. Cel regulaminu
- II. Informacje ogólne na temat koronawirusa
- III. Organizacja zajęć w szkole
- IV. Higiena, czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń i powierzchni
- V. Gastronomia
- VI. Profilaktyka dotycząca postępowania uczniów ich rodziców oraz nauczycieli, pracowników szkoły:
 - 1. Profilaktyka dotycząca postępowania uczniów szkoły
 - 2. Profilaktyka dotycząca postępowania rodziców uczniów szkoły
 - 3. Profilaktyka dotycząca postępowania pracowników pedagogicznych szkoły
 - 4. Profilaktyka dotycząca postępowania pracowników niepedagogicznych szkoły
 - 5. Profilaktyka dotycząca postępowania dyrektora szkoły
- VII. Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u ucznia
- VIII. Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u pracowników szkoły
- IX. Pozostałe zagadnienia

ROZDZIAŁ I

Cel regulaminu

1. Regulamin ma na celu zapewnienie higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole oraz ochronę przed rozprzestrzenieniem się choroby.
2. Celem niniejszego regulaminu jest ustalenie zasad postępowania profilaktycznego w związku z zachorowaniami z powodu koronawirusa, aby zdrowi uczniowie/pracownicy szkoły nie byli narażeni na niebezpieczeństwo zarażenia się od osoby chorej.
3. Celem niniejszego regulaminu jest także ustalenie zasad postępowania w przypadku potwierdzonego w szkole zachorowania z powodu koronawirusa.

ROZDZIAŁ II

Informacje ogólne na temat koronawirusa

1. Koronawirus przenosi się:
 - bezpośrednio, drogą kropelkową – zawierające wirusa drobne kropelki powstające w trakcie kaszlu, kichania, mówienia mogą być bezpośrednią przyczyną zakażenia. Odległość min. 1,5 m od osoby, z którą prowadzimy rozmowę, traktowana jest jako bezpieczna pod warunkiem, że osoba ta nie kaszle i nie kicha w naszym kierunku (strumień wydzieliny oddechowej pod ciśnieniem),
 - pośrednio, poprzez skażone wydzieliną oddechową (podczas kichania czy kaszlu) przedmioty i powierzchnie. Wirus nie ma zdolności przetrwania poza organizmem człowieka, ulega dezaktywacji po kilku - kilkunastu godzinach.
2. Koronawirus jest wirusem osłoniętym cienką warstwą tłuszczową, dlatego jest wrażliwy na wszystkie detergenty, w tym mydło, preparaty do dezynfekcji oraz promienie UV. Oznacza to, że łatwo go inaktywować prostymi środkami czystości.

ROZDZIAŁ III

Organizacja zajęć w szkole

1. Do szkoły może uczęszczać uczeń bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych oraz gdy domownicy nie przebywają na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych lub w izolacji.
2. Uczniowie mogą być przyprowadzani do szkoły i z niej odbierani przez opiekunów bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych. W drodze do i ze szkoły opiekunowie z dziećmi oraz uczniowie przestrzegają aktualnych przepisów prawa dotyczących zachowania w przestrzeni publicznej.

3. W autobusie szkolnym w czasie dojazdu do i ze szkoły uczniowie obowiązkowo zakrywają usta i nos. Te środki ochrony zapewniają rodzice.
4. Przy wejściu do budynku szkoły znajduje się informacja o obowiązku dezynfekowania rąk oraz instrukcja użycia środka dezynfekującego (**Załącznik nr 1**), jak również plakaty informacyjne o zasadach zachowania bezpieczeństwa dla uczniów i rodziców.
5. Wszyscy wchodzący do budynku szkoły mają obowiązek zdezynfekowania rąk. Uczniowie wchodzi do szkoły i poruszają się po jej terenie (w czasie przerw) w maseczkach. Mogą je zdjąć dopiero po zajęciu miejsca w sali lekcyjnej.
6. Opiekunowie odprowadzający dzieci mogą wchodzić do przestrzeni wspólnej szkoły, zachowując poniższe zasady:
 - a) 1 opiekun z dzieckiem/dziećmi,
 - b) dystans od kolejnego opiekuna z dzieckiem/dziećmi min. 1,5 m,
 - c) dystans od pracowników szkoły min. 1,5 m,
 - d) opiekunowie powinni przestrzegać obowiązujących przepisów prawa związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym obywateli (m.in. stosować środki ochronne: osłona ust i nosa, rękawiczki jednorazowe lub dezynfekcja rąk).
7. Szkoła ogranicza przebywanie w szkole osób z zewnątrz do niezbędnego minimum (obowiązuje je stosowanie środków ochronnych: osłona ust i nosa, rękawiczki jednorazowe lub dezynfekcja rąk, tylko osoby bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych) i w wyznaczonych przez pracowników szkoły obszarach.
8. Obowiązują ogólne zasady higieny: częste mycie rąk (po przyjściu do szkoły należy bezzwłocznie umyć ręce) zgodnie ze wskazówkami podanymi w **Załączniku nr 2**, ochrona podczas kichania i kaszlu oraz unikanie dotykania oczu, nosa i ust.
9. Zapewniony jest sposób szybkiej komunikacji z rodzicami/opiekunami dziecka poprzez skorzystanie ze wskazanego przez rodzica/opiekuna numeru telefonu.
10. Szkoła posiada termometr bezdotykowy. Za stan podgorączkowy uznaje się temperaturę przekraczającą zwykłą temperaturę ciała, ale nie wyższą niż 38°C. Za gorączkę uznaje się temperaturę ciała 38°C oraz wyższą. Jeżeli temperatura ciała badanej osoby wynosi więcej niż 37°C, osoba ta może nie zostać wpuszczona do budynku szkolnego.
11. Uczniom mierzy się temperaturę w wypadku zaobserwowania niepokojących objawów. Na pomiar temperatury rodzice wyrażają pisemną zgodę. Nauczyciele i pracownicy szkoły mają mierzoną temperaturę codziennie przed wejściem do szkoły.
12. Jeżeli pracownik szkoły zaobserwuje u ucznia objawy mogące wskazywać na infekcję dróg oddechowych, w tym w szczególności gorączkę, kaszel, należy odizolować ucznia w odrębnym pomieszczeniu lub wyznaczonym miejscu (sala nr 20), zapewniając min. 2 m odległości od innych osób, i niezwłocznie powiadomić rodziców/opiekunów o konieczności odebrania ucznia ze szkoły (rekomendowany własny środek transportu).
13. W przypadku stwierdzenia objawów chorobowych u większej ilości dzieci – każde dziecko przebywa min. 2 m odległości od innych osób znajdujących się w tym pomieszczeniu. Jednocześnie powiadamia się rodziców w celu pilnego odebrania dziecka ze szkoły.

14. Dziecko w odizolowanym pomieszczeniu przebywa z opiekunem. Opiekun dziecka posiada środki ochrony osobistej: ochrona ust i nosa, rękawiczki. Na czas oczekiwania na odbiór przez rodzica dziecka należy założyć maseczkę. Dziecko będzie odebrane przez rodzica bezpośrednio z izolowanego pomieszczenia.
15. Dzieci oddziału „0 – 4/5” są przyprowadzane do szkoły w godz. 8.00 – 8.15 i wraz z opiekunami wchodzi wejściem od strony parkingu (wejście zachodnie), a następnie kierują się do swojej szatni. Dzieci oddziału „0 – 6” są przyprowadzane do szkoły w godz. 8.15 – 8.30 i wchodzi tym samym wejściem kierując się do swojej szatni. Z szatni dzieci odbierane są przez nauczyciela.
16. Uczniowie klas I – III wchodzi do szkoły wejściem od strony placu zabaw (wejście wschodnie) i kierują się bezpośrednio do swoich szatni. Następnie uczniowie klasy III kierują się najbliższymi schodami do swojej sali lekcyjnej na I piętrze.
17. Uczniowie klas IV – VIII wchodzi do szkoły głównym wejściem i kierują się bezpośrednio do swoich szatni, a następnie najbliższymi schodami – do swoich sal lekcyjnych. Przed wyjściem na przerwę dyżurny otwiera okno, by wywietrzyć salę. Po każdej przerwie uczniowie obowiązkowo dezynfekują ręce.
18. Każda klasa ma wszystkie lekcje w jednej wyznaczonej sali lekcyjnej. Wyjątek stanowią lekcje wychowania fizycznego (sala gimnastyczna lub boisko szkolne) oraz lekcje informatyki, na które uczniowie przechodzą do pracowni informatycznej. Po każdej lekcji informatyki nauczyciel ma obowiązek wywietrzyć i zdezynfekować salę. W sali lekcyjnej uczniowie i nauczyciel mogą przebywać bez maseczek jeśli nie muszą zbliżyć się do siebie na odległość mniejszą niż 1,5 m. W takim przypadku nauczyciel i uczeń muszą założyć maseczkę.
19. Przedmioty i sprzęty znajdujące się w sali, których nie można skutecznie umyć, uprać lub zdezynfekować, należy usunąć lub uniemożliwić do nich dostęp. Przybory do ćwiczeń (piłki, skakanki, obręcze itp.) wykorzystywane podczas zajęć należy czyścić lub zdezynfekować.
20. Uczeń posiada własne przybory i podręczniki, które w czasie zajęć mogą znajdować się na stoliku szkolnym ucznia, w tornistrze lub we własnej szafce. Uczniowie nie powinni wymieniać się przyborami szkolnymi między sobą.
21. W sali gimnastycznej używany sprzęt sportowy oraz podłoga są umyte detergentem lub zdezynfekowane po każdym dniu zajęć, a w miarę możliwości po każdym zajęciach.
22. Należy wietrzyć sale, części wspólne (korytarze) co najmniej raz na godzinę, w czasie przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.
23. Uczniowie oddziałów 0 – III mogą korzystać z placu zabaw zgodnie z opracowanym harmonogramem i jedynie pod opieką nauczyciela. Jednocześnie na placu zabaw może przebywać tylko jedna klasa przez czas nie dłuższy niż 30 minut. Następna grupa może wejść na plac zabaw po 15 minutach od opuszczenia go przez poprzednią klasę. W tym czasie pracownicy obsługi dezynfekują urządzenia na placu zabaw. Po zakończeniu zajęć przebywanie na placu zabaw jest zabronione, zarówno dla uczniów jak i rodziców.
24. Uczniowie mogą korzystać z boiska szkolnego na zajęciach wychowania fizycznego, a w czasie długich przerw mogą przebywać na placu szkolnym, ale tylko pod opieką nauczyciela dyżurującego.
25. Podczas realizacji zajęć, w tym zajęć wychowania fizycznego i sportowych, w których nie można zachować dystansu, należy ograniczyć ćwiczenia i gry kontaktowe.

26. Uczeń nie powinien zabierać ze sobą do szkoły niepotrzebnych przedmiotów. Ograniczenie to nie dotyczy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnościami. W takich przypadkach należy dopilnować, aby dzieci nie udostępniały swoich zabawek innym, natomiast opiekunowie dziecka powinni zadbać o regularne czyszczenie (pranie lub dezynfekcję) zabawki, rzeczy.
27. Podczas korzystania z szatni uczniowie unikają gromadzenia się w jednym boksie. Nie wolno im również wchodzić do boksów przeznaczonych dla innych klas. Uczniowie mogą korzystać jedynie z wyznaczonych dla nich wieszaków i nie wolno im ich zmieniać. Uczniowie nie spędzają w szatni więcej czasu niż jest to niezbędne do przebrania się.
28. Zajęcia świetlicowe odbywają się w świetlicy szkolnej. Środki do dezynfekcji rąk są rozmieszczone w świetlicy w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wychowanków pod nadzorem opiekuna. Świetlicę należy wietrzyć (nie rzadziej, niż co godzinę w trakcie przebywania dzieci w świetlicy), w tym w szczególności przed przyjęciem wychowanków oraz po przeprowadzeniu dezynfekcji. W świetlicy przebywają tylko uczniowie, których rodzice pracują i nie mogą odebrać ich bezpośrednio po zakończeniu zajęć.
29. Dzieci oddziałów „0 – 4/5” i „0/5/6” spożywają śniadanie na stołówce szkolnej w różnych godzinach, by uniknąć kontaktowania się ze sobą. Personel kuchenny i pracownicy administracji oraz obsługi sprzątającej powinni ograniczyć kontakty z uczniami oraz nauczycielami do niezbędnego minimum.
30. W szkole odbywają się zajęcia pozalekcyjne zgodnie z przyjętym harmonogramem. Zajęcia odbywają się w wyznaczonych salach, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa takich samych, jak na zajęciach lekcyjnych.
31. W szkole ustalono i upowszechniono zasady korzystania z biblioteki szkolnej oraz godziny jej pracy, uwzględniając konieczny okres 2 dni kwarantanny dla książek i innych materiałów przechowywanych w bibliotekach.

ROZDZIAŁ IV

Higiena, czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń i powierzchni

1. Przy wejściu głównym do szkoły umieszczono numery telefonów do właściwej miejscowo powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, oddziału zakaźnego szpitala i służb medycznych (**Załącznik nr 3**).
2. Pracownicy szkoły mają obowiązek dopilnować, aby wszystkie osoby trzecie, w tym rodzice uczniów, wchodzące do szkoły dezynfekowały dłonie lub zakładały rękawiczki ochronne, miały zakryte usta i nos oraz nie przekraczały obowiązujących stref przebywania.
- 3.
4. Należy regularnie myć ręce wodą z mydłem oraz dopilnować, aby robili to uczniowie, szczególnie po przyjeździe do szkoły, przed jedzeniem, po powrocie ze świeżego powietrza i po skorzystaniu z toalety.
5. Dyrektor szkoły monitoruje dokonywanie codziennych prac porządkowych, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymywania w czystości sal zajęć, pomieszczeń sanitarnohigienicznych, ciągów komunikacyjnych, dezynfekcji powierzchni dotykowych –

poręczy, klamek i powierzchni płaskich, w tym blatów w salach i w pomieszczeniach spożywania posiłków, klawiatur, włączników.

6. Przeprowadzając dezynfekcję, należy ściśle przestrzegać zaleceń producenta znajdujących się na opakowaniu środka do dezynfekcji. Ważne jest ściśle przestrzeganie czasu niezbędnego do wywietrzenia dezynfekowanych pomieszczeń i przedmiotów, tak aby uczniowie nie byli narażeni na wdychanie oparów środków służących do dezynfekcji. Pracownicy wykonujący dezynfekcję zobowiązani są do zapoznania się z instrukcją użycia i kartą charakterystyki środka dezynfekującego.
7. W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych znajdują się plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk (**Załącznik nr 2**), a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk – instrukcje dezynfekcji (**Załącznik nr 1**).
8. Należy na bieżąco dbać o czystość urządzeń sanitarno-higienicznych, w tym ich dezynfekcję lub czyszczenie z użyciem detergentu.
9. Jeżeli na terenie szkoły uczniowie i pracownicy używają masek lub rękawic jednorazowych, należy zapewnić pojemniki do ich wyrzucania. Powinny być one wyrzucane do pojemników na odpady zmieszane.

ROZDZIAŁ V

Gastronomia

1. Przy organizacji żywienia w szkole (stołówka szkolna, kuchnia), obok warunków higienicznych wymaganych przepisami prawa odnoszącymi się do funkcjonowania żywienia zbiorowego, dodatkowo obowiązują zasady szczególnej ostrożności dotyczące zabezpieczenia pracowników. W związku z powyższym należy zachować odległość stanowisk pracy wynoszącą min. 1,5 m, a jeśli to niemożliwe – zapewnienie środków ochrony osobistej, tj. osłona ust i nosa.
2. Korzystanie z posiłków odbywa się na stołówce szkolnej. Wydawanie posiłków odbywa się w dwóch zmianach. Od godz. 10.55 do godz. 11.40 wydaje się posiłki uczniom klas IV - VI, natomiast w godz. 11.55 – 12.40 uczniom klas VII – VIII. Uczniowie klas 0 – III spożywają posiłki zgodnie z opracowanym harmonogramem. Przy zmianowym wydawaniu posiłków konieczne jest czyszczenie blatów stołów i poręczy krzeseł po każdej grupie.
3. Wielorazowe naczynia i sztućce należy myć w zmywarce z dodatkiem detergentu, w temperaturze min. 60°C lub je wyparzać.
4. Dodatki takie jak np. cukier, jednorazowe sztućce, serwetki wydawane są bezpośrednio przez obsługę. Dania i produkty podawane są przez obsługę stołówki.

ROZDZIAŁ VI

Profilaktyka dotycząca postępowania uczniów ich rodziców oraz nauczycieli, pracowników szkoły:

1. Profilaktyka dotycząca postępowania uczniów szkoły:

- 1.1. W razie złego samopoczucia uczeń natychmiast zgłasza fakt nauczycielowi bądź dyrektorowi szkoły.

Uczeń wraz z nauczycielem/dyrektorem przechodzi do gabinetu pomocy medycznej (izolacja ucznia), tam ma mierzoną temperaturę ciała. Wychowawca lub inny nauczyciel telefonicznie informuje rodzica o złym samopoczuciu dziecka i prosi o odebranie dziecka z gabinetu.

- 1.2. Każdy uczeń ma obowiązek, wracając do klasy, umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik.

- 1.3. Stosowanie zasady ochrony podczas kichania i kaszlu:

Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60 %).

- 1.5. Unikanie dotykania oczu, nosa i ust:

Dotknięcie oczu, nosa lub ust zanieczyszczonymi rękami, może spowodować przeniesienie się wirusa z powierzchni na siebie.

- 1.6. Będąc chorym, mając: gorączkę, kaszel, trudności w oddychaniu po powrocie z krajów gdzie szerzy się koronawirus, jeśli nie upłynęło 14 dni od powrotu – **NIE** należy przychodzić do szkoły.

Należy niezwłocznie zasięgnąć pomocy medycznej – udać się na oddział zakaźny albo obserwacyjno-zakaźny. Należy przy tym pamiętać, żeby unikać środków komunikacji publicznej, aby nie narażać innych osób. Nosić maseczkę ochronną, która stanowi pierwszą barierę ochronną dla otoczenia.

- 1.7. Będąc chorym i mając bardzo złe samopoczucie, ale gdy nie podróżowało się do krajów, w których szerzy się koronawirus – **NIE** należy od razu podejrzewać u siebie zakażenia koronawirusem. Jednak w dbałości o własne zdrowie **NIE** należy przychodzić do szkoły, należy pozostać w domu i zasięgnąć porady lekarza rodzinnego.

- 1.8. Mając łagodne objawy ze strony układu oddechowego, gdy nie podróżowało się do krajów, w których szerzy się koronawirus należy starannie stosować podstawowe zasady higieny oddychania oraz higieny rąk i pozostać w domu do czasu powrotu do zdrowia.

- 1.9. Unikać spożywania surowych lub niedogotowanych produktów pochodzenia zwierzęcego.
- 1.10. Zapobiegać innym chorobom zakaźnym poprzez szczepienia, np. przeciwko grypie.
- 1.11. Dbać o odporność, wysypiać się, dbać o kondycję fizyczną, racjonalne odżywianie.
- 1.12. Nie pić picia z nikim innym z tej samej butelki, nie dawać „gryza” jedzenia nikomu, nie częstować nikogo żywnością znajdującą się w woreczku (np. chipsy, paluszki, ciastka- palce dłoni mogą zawierać zarażoną ślinę).

2. Profilaktyka dotycząca postępowania rodziców uczniów szkoły:

- 2.1. W razie złego samopoczucia dziecka rodzic natychmiast zgłasza fakt wychowawcy, w wyniku jego nieobecności nauczycielowi bądź dyrektorowi szkoły. W przypadku stwierdzenia wystąpienia u dziecka choroby zakaźnej spowodowanej koronawirusem, rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są do poinformowania dyrektora szkoły o zachorowaniu dziecka.
- 2.2. Rodzic przypomina dziecku, że ma ono obowiązek wracając z każdej przerwy śródlekcyjnej umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik.
- 2.3. Rodzic przypomina dziecku, że ma ono stosować zasady ochrony podczas kichania i kaszlu. Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60 %).
- 2.4. Rodzic przypomina dziecku, że ma ono zachować bezpieczną odległość. Należy zachować co najmniej 1,5 m odległości od drugiej osoby.
- 2.5. Rodzic przypomina dziecku, że ma ono unikać dotykania oczu, nosa i ust.
- 2.6. Dziecko będąc chorym, mając: gorączkę, kaszel, trudności w oddychaniu po powrocie z krajów, gdzie szerzy się koronawirus lub po kontakcie z osobą chorą, jeśli nie upłynęło 14 dni od powrotu – rodzic NIE powinien posyłać do szkoły.

Należy niezwłocznie zasięgnąć pomocy medycznej – udać się na oddział zakaźny albo obserwacyjno-zakaźny. Należy przy tym pamiętać, żeby unikać środków komunikacji publicznej, aby nie narażać innych osób. Zaleca się osłonięcie ust i nosa maseczką ochronną, która stanowi pierwszą barierę ochronną dla otoczenia.
- 2.7. W przypadku stwierdzenia wystąpienia u dziecka choroby zakaźnej rodzice/opiekunowie prawni dziecka zobowiązani są do poinformowania dyrektora szkoły o zachorowaniu dziecka, celem zapobiegania rozpowszechniania się choroby i podjęcia odpowiednich działań.

- 2.8. U dziecka chorego i mającego bardzo złe samopoczucie, które nie podróżowało do krajów, w których szerzy się koronawirus i nie miało kontaktu z osobą zarażoną – NIE należy od razu podejrzewać u niego zakażenia koronawirusem. Jednak w dbałości o zdrowie dziecka NIE należy posyłać go do szkoły, należy pozostawić w domu i zasięgnąć porady lekarza rodzinnego.
- 2.9. Dziecko mające łagodne objawy ze strony układu oddechowego, gdy nie podróżowało do krajów, w których szerzy się koronawirus, nie miało kontaktu z osobą zarażoną należy starannie stosować podstawowe zasady higieny oddychania oraz higieny rąk i pozostać w domu do czasu powrotu do zdrowia, jeśli to możliwe.
- 2.10. Unikać podawania dziecku do spożycia surowych lub niedogotowanych produktów pochodzenia zwierzęcego.
- 2.11. Zapobiegać innym chorobom zakaźnym poprzez szczepienia, np. przeciwko grypie.
- 2.12. Dbać o odporność dziecka - wysypianie się, dbanie o kondycję fizyczną, racjonalne odżywianie.
- 2.13. Rodzic przypomina dziecku, żeby nie piło picia z nikim innym z tej samej butelki, nie dawało „gryza” jedzenia nikomu, nie częstowało nikogo żywnością znajdującą się w woreczku (np. chipsy, paluszki, ciastka- palce dłoni mogą zawierać zarażoną ślinę).
- 2.14. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka, po przebytej chorobie zakaźnej, wywołanej koronawirusem zobowiązani są do dostarczenia zaświadczenia od lekarza specjalisty, że dziecko jest po zakończeniu leczenia, nie jest chore i nie jest możliwym źródłem zarażenia dla innych uczniów szkoły.

3. Profilaktyka dotycząca postępowania pracowników pedagogicznych szkoły:

- 3.1. W razie zaobserwowania złego samopoczucia dziecka nauczyciel/ wychowawca natychmiast zgłasza fakt dyrektorowi szkoły,
- 3.2. Wychowawca klasy ma obowiązek porozmawiać z uczniami na temat przestrzegania podstawowych zasad higieny, w tym np. częstego mycia rąk z użyciem ciepłej wody i mydła oraz ochrony podczas kaszlu i kichania; zasad profilaktyki przed zarażeniem koronawirusem, zapisując tą lekcję w dzienniku lekcyjnym klasy.
- 3.3. Nauczyciel przypomina uczniowi, że ma on obowiązek wracając do klasy każdorazowo umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik.
- 3.4. Nauczyciel ma obowiązek po każdej lekcji umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik.

- 3.5. Nauczyciel przypomina uczniowi i sam stosuje się do zasady ochrony podczas kichania i kaszlu. Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60 %).
- 3.6. Nauczyciel przypomina uczniowi i sam stosuje się do zasady zachowania bezpiecznej odległości. Należy zachować co najmniej 1,5 m odległości od innych osób.
- 3.7. Nauczyciel przypomina uczniowi i sam stosuje się do zasady unikania dotykania oczu, nosa i ust.
- 3.8. W okresie zachorowalności na chorobę zakaźną nauczyciele odwołują zaplanowane wycieczki w miejsca, gdzie mogą występować duże skupiska ludzkie.
- 3.9. Nauczyciel przypomina uczniowi, żeby nie pił pica z nikim innym z tej samej butelki, nie dawał „gryza” jedzenia nikomu, nie częstował nikogo żywnością znajdującą się w woreczku (np. chipsy, paluszki, ciastka- palce dłoni mogą zawierać zarażoną ślinę).
- 3.10. Zapewnienie dopływu świeżego powietrza do sal dydaktycznych – wymiana powietrza powinna zapewnić użytkownikowi komfort fizjologiczny, czyli środowiska, w którym stężenia zanieczyszczeń gazowych oraz produkty metabolizmu (CO₂, para wodna, zapachy) będą utrzymywane na dopuszczalnym poziomie.
- 3.11. Nauczyciel będąc chorym, mając: gorączkę, kaszel, trudności w oddychaniu po powrocie z zagranicy lub po kontakcie z osobą chorą, jeśli nie upłynęło 14 dni – NIE powinien przychodzić do szkoły.
Należy niezwłocznie zasięgnąć pomocy medycznej – udać się na oddział zakaźny albo obserwacyjno-zakaźny. Należy przy tym pamiętać, żeby unikać środków komunikacji publicznej, aby nie narażać innych osób. Należy nosić maseczkę ochronną, która stanowi pierwszą barierę ochronną dla otoczenia.
W przypadku wystąpienia objawów choroby zakaźnej nauczyciel niezwłocznie informuje dyrektora, a ten zawiadamia rodziców.
- 3.12. Chory nauczyciel i mający bardzo złe samopoczucie, który nie podróżował do krajów, w których szerzy się koronawirus i nie miał kontaktu z osobą zarażoną – NIE powinien od razu podejrzewać u siebie zakażenia koronawirusem. Jednak w dbałości o swoje zdrowie i innych NIE powinien przychodzić do szkoły, powinien pozostać w domu i zasięgnąć porady lekarza rodzinnego.
- 3.13. Nauczyciel mający łagodne objawy ze strony układu oddechowego, gdy nie podróżował do krajów, w których szerzy się koronawirus, nie miał kontaktu z osobą zarażoną powinien starannie stosować podstawowe zasady higieny oddychania oraz higieny rąk i pozostać w domu do czasu powrotu do zdrowia, jeśli to możliwe.
- 3.14. Unikać spożycia surowych lub niedogotowanych produktów pochodzenia zwierzęcego.
- 3.15. Zapobiegać innym chorobom zakaźnym poprzez szczepienia, np. przeciwko grypie.

- 3.16. Dbać o odporność - wysypianie się, dbanie o kondycję fizyczną, racjonalne odżywianie.
- 3.17. Nauczyciel po przebytej chorobie zakaźnej, wywołanej koronawirusem zobowiązany jest do dostarczenia zaświadczenia od lekarza specjalisty, że jest po zakończeniu leczenia, nie jest chory i nie jest możliwym źródłem zarażenia dla innych osób ze szkoły.

4. Profilaktyka dotycząca postępowania pracowników niepedagogicznych szkoły:

- 4.1. Pracownicy niepedagogiczni widząc fakt niestosowania się uczniów do procedur zapobiegających zarażeniu koronawirusem mają obowiązek porozmawiać z uczniami na temat przestrzegania podstawowych zasad higieny, w tym np. częstego mycia rąk z użyciem ciepłej wody i mydła oraz ochrony podczas kaszlu i kichania oraz zachowania bezpiecznego dystansu.
- 4.2. Pracownicy niepedagogiczni przypominają uczniowi, że ma on obowiązek wracając do klasy umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik.
- 4.3. Pracownik niepedagogiczny - osoba sprzątająca ma obowiązek dokonywania dezynfekcji zgodnie z zapisami Rozdziału IV niniejszego Regulaminu.
- 4.6. Pracownik niepedagogiczny - osoba sprzątająca ma obowiązek po każdym działaniu dezynfekcyjnym umyć ręce według wywieszonych w toaletach instrukcji, pod ciepłą, bieżącą wodą przy użyciu mydła dezynfekcyjnego i wytrzeć ręce w papierowy ręcznik oraz zdezynfekować je płynem do dezynfekcji rąk.
- 4.7. Pracownik niepedagogiczny stosuje się do zasady ochrony podczas kichania i kaszlu. Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60 %).
- 4.8. Pracownik niepedagogiczny stosuje się do zasady zachowania bezpiecznej odległości. Należy zachować co najmniej 1,5 m odległości od innych osób.
- 4.9. Pracownik niepedagogiczny stosuje się do zasady unikania dotykania oczu, nosa i ust.
- 4.10. Zapewnienie dopływu świeżego powietrza do sal dydaktycznych – wymiana powietrza powinna zapewnić użytkownikowi komfort fizjologiczny, czyli środowiska, w którym stężenia zanieczyszczeń gazowych oraz produkty metabolizmu (CO₂, para wodna, zapachy) będą utrzymywane na dopuszczalnym poziomie.
- 4.11. Pracownik niepedagogiczny będąc chorym, mając: gorączkę, kaszel, trudności w oddychaniu po powrocie z krajów gdzie szerzy się koronawirus bądź kontakcie z osobą chorą, jeśli nie upłynęło 14 dni od powrotu – NIE powinien przychodzić do szkoły.

Należy niezwłocznie zasięgnąć pomocy medycznej – udać się na oddział zakaźny albo obserwacyjno-zakaźny. Należy przy tym pamiętać, żeby unikać środków komunikacji publicznej, aby nie narażać innych osób. Nosić maseczkę ochronną, która stanowi pierwszą barierę ochronną dla otoczenia.

W przypadku wystąpienia objawów choroby zakaźnej pracownik niezwłocznie informuje dyrektora, a ten zawiadamia rodziców.

- 4.12. Chory pracownik niepedagogiczny i mający bardzo złe samopoczucie, który nie podróżował do krajów, w których szerzy się koronawirus i nie miał kontaktu z osobą zarażoną – NIE powinien od razu podejrzewać u siebie zakażenia koronawirusem. Jednak w dbałości o swoje zdrowie i innych NIE powinien przychodzić do szkoły, powinien pozostać w domu i zasięgnąć porady lekarza rodzinnego.
- 4.13. Pracownik niepedagogiczny mający łagodne objawy ze strony układu oddechowego, gdy nie podróżował do krajów, w których szerzy się koronawirus, nie miał kontaktu z osobą zarażoną powinien starannie stosować podstawowe zasady higieny oddychania oraz higieny rąk i pozostać w domu do czasu powrotu do zdrowia, jeśli to możliwe.
- 4.14. Unikać spożycia surowych lub niedogotowanych produktów pochodzenia zwierzęcego.
- 4.15. Zapobiegać innym chorobom zakaźnym poprzez szczepienia, np. przeciwko grypie.
- 4.16. Dbać o odporność- wysypianie się, dbanie o kondycję fizyczną, racjonalne odżywianie.
- 4.17. Pracownik niepedagogiczny po przebytej chorobie zakaźnej, wywołanej koronawirusem zobowiązany jest do dostarczenia zaświadczenia od lekarza specjalisty, że jest po zakończeniu leczenia, nie jest chory i nie jest możliwym źródłem zarażenia dla innych osób ze szkoły.

5. Profilaktyka dotycząca postępowania dyrektora szkoły

- 5.1. Dyrektor szkoły wywiesza przy wejściu do szkoły oraz widocznym miejscu w szkole i w każdej łazience instrukcję dotyczącą mycia rąk oraz inne zasady dotyczące higieny osobistej (patrz **Załączniki nr 1, 2 i 3**).
- 5.2. Dyrektor szkoły zapewnia wszystkim pracownikom szkoły ochrony ust i nosa do stosowania w sytuacjach, gdy ma on kontakt z innymi osobami uniemożliwiający zachowanie min. 1,5 m odległości. Ponadto zapewnia pracownikom gospodarczym rękawice jednorazowe, które należy stosować podczas prac porządkowo-dezynfekcyjnych.
- 5.3. Dyrektor szkoły zapewnia dostęp do mydła i ręczników papierowych, w toaletach i pomieszczeniach gospodarczych szkoły. Zapewnia także środki do dezynfekcji rąk w toaletach, pokoju nauczycielskim, bibliotece, świetlicy i pomieszczeniach gospodarczych szkoły.

- 5.4. Dyrektor apeluje do rodziców, by nie posyłali przeziębionych i chorych dzieci do szkoły.
- 5.5. Dyrektor zwraca uwagę, aby do szkoły nie przychodzili chorzy nauczyciele i inni pracownicy.
- 5.6. Dyrektor informuje rodzica, którego dziecko wróciło z terenów występowania koronawirusa, miało kontakt z osobą zarażoną i ma objawy grypopodobne, aby bezzwłocznie powiadomił najbliższą stację sanitarno-epidemiologiczną lub zgłosił się do oddziału zakaźnego.
- 5.7. Dyrektor sprawdza na bieżąco komunikaty publikowane na stronach Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia.
- 5.8. Dyrektor w przypadku dodatkowych wątpliwości dzwoni na infolinię Ministerstwa Zdrowia lub poinformuj o jej działaniu innych – tel. 800 190 590.

ROZDZIAŁ VII

Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u ucznia

W przypadku zaobserwowania infekcji górnych dróg oddechowych u ucznia na terenie szkoły, dyrektor lub wskazany pracownik powinien odizolować ucznia w wyznaczonym wcześniej do tego pomieszczeniu- sala nr 20, a następnie poinformować o tym fakcie rodziców, którzy muszą odebrać dziecko ze szkoły. Jeśli będzie taka potrzeba, rodzic z dzieckiem powinni udać się do lekarza.

Jeżeli objawy wskazują na możliwość zarażenia SARS-CoV-2 (infekcja górnych dróg oddechowych, wysoka gorączka, kaszel), dyrektor informuje o tym fakcie najbliższą powiatową stację sanitarno-epidemiologiczną i postępuje według jej dalszych zaleceń.

Jeśli wynik testu dziecka będzie pozytywny, będzie wszczynane dochodzenie epidemiczne, którego celem jest ustalenie kręgu osób potencjalnie narażonych. Dyrektor szkoły powinien stosować się do zaleceń inspektora sanitarnego. Osoby z bliskiego kontaktu mogą zostać skierowane na kwarantannę (do 14 dni), a inne osoby, które nie miały bezpośredniego kontaktu lub kontakt krótkotrwały, mogą być poddane nadzorowi epidemiologicznemu i mogą nadal funkcjonować, np. uczyć się, przebywać w szkole. Osoby te jednak powinny stale monitorować stan swojego zdrowia.

ROZDZIAŁ VIII

Postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u pracowników szkoły

1. Do pracy w szkole mogą przychodzić jedynie osoby, bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych oraz gdy domownicy nie przebywają na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych lub w izolacji.
2. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów choroby zakaźnej należy pozostać w domu i skontaktować się telefonicznie z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, aby uzyskać teleporadę medyczną, a w razie pogarszania się stanu zdrowia zadzwonić pod nr 999 lub 112 i poinformować, o możliwości bycia zakażonym koronawirusem.
3. W miarę możliwości podczas organizowania pracy pracownikom powyżej 60. roku życia lub z istotnymi problemami zdrowotnymi, które zaliczają osobę do grupy tzw. podwyższonego ryzyka, należy zastosować rozwiązania minimalizujące ryzyko zakażenia (np. nieangażowanie w dyżury podczas przerw międzylekcyjnych, a w przypadku pracowników administracji w miarę możliwości praca zdalna).
4. W szkole wyznaczono i przygotowano (m.in. wyposażenie w środki ochrony-maseczka ochronna, rękawiczki jednorazowe i płyn dezynfekujący) pomieszczenie, w którym będzie można odizolować osobę w przypadku zaobserwowania objawów chorobowych. Jest to sala nr 20.
5. W przypadku wystąpienia u pracownika będącego na stanowisku pracy niepokojących objawów infekcji dróg oddechowych powinien on skontaktować się telefonicznie z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, aby uzyskać teleporadę medyczną.
6. Obszar, w którym poruszał się i przebywał pracownik z infekcją dróg oddechowych, bezzwłocznie należy poddać gruntownemu sprzątnięciu oraz zdezynfekować powierzchnie dotykowe (klamki, poręcze, uchwyty itp.) oraz zastosować się do indywidualnych zaleceń wydanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
7. W przypadku potwierdzonego zakażenia SARS-CoV-2 na terenie szkoły należy stosować się do zaleceń państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
8. Sporządza się listę osób przebywających w tym samym czasie w części/częściach szkoły, w których przebywała osoba podejrzana o zakażenie oraz stosuje się do otrzymanych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dostępnych na stronie <https://www.gov.pl/web/koronawirus/> oraz <https://gis.gov.pl/> odnoszących się do osób, które miały kontakt z zakażonym.
9. Zawsze w przypadku wątpliwości należy zwrócić się do właściwej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, aby odbyć konsultację lub uzyskać poradę.
10. Zapewnienie dzieciom i młodzieży, w tym niepełnosprawnej, bezpłatnego dowozu i opieki do przedszkola, szkoły, placówki systemu oświaty odbywa się na zasadach obowiązujących w transporcie publicznym.

11. Korzystanie z obiektów sportowych poza szkołą odbywa się przy spełnieniu wymagań sanitarnych i określonych limitów uczestników.
12. Postępowanie z pomieszczeniami, jeśli wystąpił przypadek osoby z podejrzeniem koronawirusa.
W przypadku, gdy uczeń lub pracownik placówki został skierowany do szpitala z podejrzeniem koronawirusa, dyrektor szkoły w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym może podjąć decyzję o zamknięciu instytucji na jeden dzień w celu przeprowadzenia dekontaminacji pomieszczeń i przedmiotów.
13. Informacja do senepidu o zachorowaniu wśród uczniów lub personelu, może pochodzić od lekarza, ale – w zależności od sytuacji – również od rodziców ucznia, dyrektora szkoły, placówki lub innych pracowników szkoły, którzy uzyskali informację o zachorowaniu. Informacja taka podlega weryfikacji i ocenie ryzyka przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Przeprowadza on dochodzenie epidemiologiczne, a następnie, w razie potrzeby, podejmuje czynności, które mają na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i zachorowań. Wówczas szkoła stosuje się do otrzymanych zaleceń.

ROZDZIAŁ IX

Pozostałe zagadnienia

1. Elastyczne modele kształcenia uprawniają dyrektora, w sytuacji zagrożenia zarażenia COVID-19 w szkole do zmiany modelu nauczania. Pozytywna opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego będzie kluczowa dla dyrektora szkoły i organu prowadzącego w przejściu na system kształcenia „mieszany” lub „zdalny (tzw. warianty B i C pracy szkoły).
2. Poniżej podano możliwe warianty funkcjonowania szkoły w okresie pandemii w sytuacji wystąpienia zakażenia

Wariant A – tradycyjna forma kształcenia

W szkole funkcjonuje tradycyjne kształcenie. Obowiązują wytyczne GIS, MZ i MEN dla szkół i placówek oświatowych.

W przypadku wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego dyrektor szkoły, po uzyskaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i za zgodą organu prowadzącego, może częściowo lub w całości zawiesić stacjonarną pracę szkół i placówek. Wówczas dopuszczalne są dwa warianty kształcenia: B i C.

Wariant B – mieszana forma kształcenia (hybrydowa)

Dyrektor może zawiesić zajęcia grupy, grupy wychowawczej, oddziału, klasy, etapu edukacyjnego lub całej szkoły lub placówki, w zakresie wszystkich lub poszczególnych zajęć i prowadzić kształcenie na odległość (zdalne). Będzie to zależało od sytuacji epidemicznej na danym terenie, w danej szkole czy placówce. Decyzję podejmie dyrektor

po uzyskaniu zgody organu prowadzącego i otrzymaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Opinie te, będzie można – z uwagi na konieczność podejmowania szybkiej decyzji – uzyskać pisemnie, ustnie, za pomocą maila, telefonu.

Wariant C – kształcenie zdalne

Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawieszeniu zajęć stacjonarnych na określony czas i wprowadzeniu w całej szkole kształcenia na odległość (edukacji zdalnej). Konieczna będzie w tym przypadku zgoda organu prowadzącego i pozytywna opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Minister Edukacji Narodowej nadal zachowuje uprawnienie do ograniczenia zajęć w szkołach na terenie kraju.

KAŻDEGO WCHODZĄCEGO DO SZKOŁY OBOWIĄZUJE DEZYNFEKCJA RĄK

TECHNIKA DEZYNFEKCJI RĄK

Jak skutecznie myć ręce?

1 Zwilż ręce ciepłą wodą. Nałóż mydło w płynie w zagłębienie dłoni.

2 Namydl obydwie wewnętrzne powierzchnie dłoni.

3 Spleć palce i namydl je.

4 Namydl kciuk jednej dłoni drugą ręką i na przemian.

5 Namydl wierzch jednej dłoni wnętrzem drugą dłoni i na przemian.

6 Namydl obydwa nadgarstki.

7 Splucz starannie dłonie, żeby usunąć mydło. Wysusz je starannie.

**Całkowity czas:
30 sekund**

Nie zapomnij umyć tych obszarów:

Załącznik nr 3
do Regulamin funkcjonowania Publicznej Szkoły Podstawowej
w Kuczkach Kolonii w czasie epidemii COVID-19

Jeśli w ciągu ostatnich 14 dni byłeś w miejscu gdzie występuje

KORONAWIRUS

i zaobserwowałeś u siebie objawy, takie jak:

GORĄCZKA, KASZEL, DUSZNOŚĆ I PROBLEMY Z ODDYCHANIEM, to:

bezzwłocznie powiadom **telefonicznie** stację sanitarno-epidemiologiczną

tel.

lub

w przypadku nasilonych objawów zadzwoń pod numer alarmowy 112
lub zgłoś się bezpośrednio do oddziału zakaźnego – najbliższy oddział

tel.

INFOLINIA NFZ W SPRAWIE KORONAWIRUSA – 800 190 590

PAMIĘTAJ !!!

W przypadku kiedy istnieje podejrzenie zakażenia ale nie masz jeszcze objawów pozostań w domu, **unikaj kontaktu z innymi osobami** aby nie doszło do rozprzestrzeniania się wirusa.

Wszelkie wątpliwości dotyczące swojego stanu zdrowia wyjaśniaj **TELEFONICZNIE** lub innymi metodami zdalnej konsultacji.

NIE ZGŁASZAJ SIĘ SAM DO PRZYCHODNI POZ (chyba, że zostaniesz o to poproszony w określonym terminie) **ani nie udawaj się do szpitala** bez wcześniejszego uzgodnienia gdzie masz się zgłosić i czy jest to potrzebne.

Jeden chory pacjent (**również Ty**) może być źródłem zakażenia wszystkich pozostałych osób w poczekalni!!!

- Myj często ręce wodą z mydłem lub środkiem odkażającym na bazie alkoholu.
- Unikaj dotykania rękami oczu, nosa i ust.
- Zastanij usta i nos zgiętym ramieniem lub jednorazową chusteczką kiedy kaszlesz lub kichasz.
- Nie zbliżaj się do osób chorych.